2472

หลักสูตรประโยคครูประถม

และการเลื่อนวิทยฐานะครู

ของ

กระทรวงธรรมการ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ห้องสมุดกระทรวงศึกษาธิการ

หลักสูตรประโยคครูประถม

และการเลื่อนวิทยฐานะครู

ของ

กระทรวงธรรมการ

ประกาศกระทรวงธรรมการ

เรื่องให้ใช้หลักสูตรประโยคครูประถมสามัญชาย

ด้วยหลักสูตรครูประถมสามัญชายที่ใช้อยู่ในบัดนี้ ได้ประมวญขึ้นไว้เป็นเวลาล่วงเลยมานานแล้ว สมควรจะแก้ไขให้ได้ผลดียิ่งขึ้น และให้ตรงกับแนวความมุ่งหมายของสามัญศึกษาแผนกมัธยมอันแพร่หลายอยู่ในเวลานี้ จึงได้ออกหลักสูตรใหม่สำหรับใช้ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๗๒ เป็นต้นไป ให้กรมวิสามัญศึกษากำกับการให้เป็นไปตามนี้.

ประกาศมาณวันที่ ๙ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๗๑

(ลงพระนาม) ธานีนิวัติ มหาอำมาตย์เอก

เสนาบดี.

ประกาศ

หลักสูตรประโยคครูประถมสามัญชาย

สำหรับเรียนในเวลา ๒ ปี

๑. ภาษาไทย
๒. ภาษาต่างประเทศ
๓. คำนวณ
๔. ประวัติศาสตร์กับภูมิศาสตร์
๕. วิทยาศาสตร์

} เสมอด้วยหลักสูตรมัธยมตอนปลายแผนกกลาง

๖. วาดเขียน (ก) เขียนรูปจากของจริงอย่างง่าย ๆ (Free-hand)

(ข) วาดรูปกับแรเงา (Model) ทั้ง ๒ อย่างนี้ให้หัดเขียนทั้งในกระดาษ และบนกะดานดำ

๗. วิชชาครู (ก) หลักการศึกษา ให้รู้หลักหรือเกณฑ์ของการศึกษาที่นิยมใช้กัน กับให้เข้าใจโครงของการศึกษาในสยาม.

(ข) <u>วิธีจัดโรงเรียน</u> ให้รู้จักการจัดสถานที่ คือให้รู้จักการทำแปลนของโรงเรียนต่าง ๆ ให้รู้จักรูปและขนาดที่เหมาะ กับให้รู้ว่าโรงเรียนดีจำเป็นต้องมีสถานที่อย่างไร มีห้องอย่างไร ห้องไหนควรอยู่ที่ไหน แสงสว่างส่องทางไหน อากาศเดิรอย่างไร ขนาดของโต๊ะเรียน และม้านั่งที่เหมาะแก่นักเรียน และควรมีเครื่องตั้งเครื่องใช้อะไรบ้าง.

(ค) <u>วิธีสอนและการปกครองโรงเรียน</u> ให้เข้าใจการที่จะเตรียมบันทึกบทเรียนที่จะสอนทุก ๆ บทเรียน และให้รู้อุปเท่ห์วิธีสอนวิชชาทุกอย่างที่มีอยู่ในหลักสูตรประถมและมัธยมตอนต้น ให้รู้จักแบ่งวิชชาที่จะสอนในปีหนึ่งออกเป็นรายเดือน ให้รู้จักทำตารางสอนสำหรับโรงเรียนและชั้นที่ไม่สูงกว่ามัธยมตอนต้น ให้รู้จักการปกครองโรงเรียน (Discipline)

(ง) <u>อัธยาตมวิทยา</u> เรียนให้รู้หลักของวิชชานี้พอสำหรับนำไปใช้ในการกล่อมเกลานิสสัยของเด็ก.

(จ) <u>การฝึกหัดสอน</u> ให้ฝึกหัดสอนในโรงเรียนสาขาอย่างหนึ่ง กับสอนในที่ประชุมอีกอย่างหนึ่ง การฝึกหัดสอนทั้ง ๒ อย่างนี้ ให้นับคะแนนรวมเข้ากับคะแนนแผนกวิชชาครูเมื่อเวลาสอบไล่.

๘. พลศึกษา (๑) อย่างเดียวกับหลักสูตรมัธยมตอนปลาย

(๒) ให้สามารถไปสอนกายบริหารและดัดตนส่วนห้อยโหนท่าง่าย ๆ ได้ด้วย กับ

(๓) ให้รู้จักอบรมและฝึกหัดวิชชาลูกเสือในโรงเรียน.

๙. จรรยา (ก) พุทธประวัติ

(ข) ธรรมวิภาค

(ค) เรียงความแก้กระทู้ธรรม

ทั้ง ๓ อย่างนี้เสมอด้วยหลักสูตรนักธรรมชั้นตรี.

คำสั่งกระทรวงธรรมการ

ที่ ๖๑/๑๕๐๐๘

เรื่องระเบียบการเลื่อนวิทยฐานะครู

ตามระเบียบการฝึกหัดครูของกระทรวงธรรมการ พ.ศ. ๒๔๗๑ นั้น, ได้วางหลักสูตรลงไว้ใหม่สำหรับผู้ที่จะเข้าเล่าเรียนฝึกหัดเป็นครูประกาศนียบัตรประถมและมัธยม. แต่สำหรับผู้ที่เป็นครูอยู่แล้วที่มีความปรารถนาจะเลื่อนฐานะของตนให้สูงขึ้น ย่อมไม่สะดวกที่จะเข้าเล่าเรียนอย่างนักเรียนฝึกหัดครูทั่วไป. กระทรวงธรรมการได้เคยวางระเบียบการเลื่อนฐานะเช่นนี้ไว้ตามกาละต่าง ๆ.

บัดนี้เห็นสมควรที่จะรวบรวมระเบียบการเหล่านั้นประมวญขึ้นเป็นระเบียบเดียว โดยแก้ไขข้อความบางอย่างตามแต่เหมาะแก่ฐานะโดยกาละเทศะ, จึงตราระเบียบใหม่ขึ้นไว้ดังต่อไปนี้ :—

๑. ครูทุกประเภทที่ได้ทำการสอนมาแล้วในโรงเรียนรัฐบาล, ประชาบาล หรือโรงเรียนราษฎร์, ตามกำหนดเวลาของโรงเรียนไม่ต่ำกว่าปีหนึ่งติดต่อกัน, มีสิทธิที่จะขอสอบไล่เลื่อนวิทยฐานะได้ตามคราวที่เจ้าหน้าที่จะได้กำหนดนัด.

๒. ครูที่สอบไล่เลื่อนวิทยฐานะได้แล้วเช่นนี้ ให้ใช้อักษรย่อหลังชื่อได้ตามเกณฑ์เดิมของกระทรวงธรรมการ คือ ครูประกาศนียบัตร

ประถมใช้ "ป.ป." ครูประกาศนียบัตรมัธยมใช้ "ป.ม." และสำหรับผู้ที่มิได้มีสังกัดเป็นนักเรียนฝึกหัดครูมาแต่เดิม คือ ครูประกาศนียบัตรพิเศษประถมใช้ "พ.ป.", และครูประกาศนียบัตรพิเศษมัธยมใช้ "พ.ม."

๓. ผู้ที่เลื่อนฐานะได้แล้วเช่นนี้ ถ้าเป็นครูในโรงเรียนรัฐบาลย่อมมีสิทธิที่จะได้รับพระราชทานเงินเดือนตามชั้นที่ได้กำหนดไว้ในระเบียบเดิม ถ้าเมื่อมีตำแหน่งนั้น ๆ ว่างลง. ถ้ายังไม่ว่างก็ให้เจ้ากรมวิสามัญศึกษา ทำบัญชีครูสำรองไว้ตามลำดับคะแนนสอบไล่เป็นปี ๆ ไป. เมื่อมีตำแหน่งว่างก็ให้บรรจุตามลำดับที่ค้างอยู่.

ครูประชาบาลและครูโรงเรียนราษฎร์ย่อมแล้วแต่ผู้จ้าง.

๔. เกณฑ์เลื่อนชั้นวิทยฐานะมีดังนี้

(ก) ครูไม่มีประกาศนียบัตรและครูประกาศนียบัตรมูลเลื่อนเป็นครูประกาศนียบัตรประถม

(ข) ครูประกาศนียบัตรประถม เลื่อนเป็นครูประกาศนียบัตรมัธยม

๕. การสอบไล่และคุณวุฒิเพื่อเลื่อนฐานะ คือ

(ก) <u>ชั้นครูประกาศนียบัตรประถม</u>

(๑) สอบวิชชาครูตามหลักสูตรครูประกาศนียบัตรประถม

(๒) สอบวิชชาเลือกได้ตามใจสมัคร ๓ วิชชา. หมวดวิชชาเลือกนี้มีอะไรบ้าง เจ้ากรมวิสามัญศึกษาจะแจ้งความระบุตามกาละ

(ข) ชั้นครูประกาศนียบัตรมัธยม

(๑) สอบวิชชาครูตามหลักสูตรครูประกาศนียบัตรมัธยมแห่งคณอักษรศาสตร์และวิทยาศาสตร์, จุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย

(๒) สอบวิชชาเลือกได้ ๒ วิชชาตามบัญชีที่เจ้ากรมวิสามัญศึกษาจะได้แจ้งความระบุไว้ตามกาละ

(๓) สอบภาษาไทย พร้อมทั้งวิชชาประกอบภาษาไทยตามหลักสูตร ซึ่งจะได้แจ้งให้ทราบตามกาละ

๖. เกณฑ์ความรู้ในวิชชาเลือก นอกจากที่ได้กำหนดไว้เป็นพิเศษ ให้ถือเกณฑ์ความรู้สำหรับวิชชาเลือกดังต่อไปนี้ :—

(ก) สำหรับครูประกาศนียบัตรประถม ยากง่ายเท่าหลักสูตรครูประกาศนียบัตรประถม

(ข) สำหรับครูประกาศนียบัตรมัธยม ยากง่ายเท่าหลักสูตรชั้นประกาศนียบัตรคณอักษรศาสตร์และวิทยาศาสตร์แห่งจุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย.

๗. ค่าธรรมเนียมคงตามระเบียบการ ลงวันที่ ๑๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๖๕

๘. ระเบียบการเลื่อนวิทยฐานะของครูนี้ให้ใช้ตั้งแต่ต้นศก ๒๔๗๒ เป็นต้นไป. ระเบียบการใด ๆ อันขัดกับระเบียบนี้ให้ยกเลิก.

สั่งแต่ณวันที่ ๙ มีนาคม พุทธศักราช ๒๔๗๑

(ลงพระนาม) ธานีนิวัติ มหาอำมาตย์เอก

เสนาบดี.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

แจ้งความกรมวิสามัญศึกษา

กระทรวงธรรมการ

เรื่องกำหนดวิชชาเลือกในการเลื่อนวิทยฐานะของครู

ตามระเบียบการกระทรวงธรรมการเรื่องเลื่อนวิทยฐานะของครู ลงวันที่ ๙ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๗๑ ในข้อ ๕ ก. (๒) และข้อ ๕ ข. (๒) กำหนดให้เจ้ากรมวิสามัญศึกษาแจ้งความระบุวิชชาเลือกตามกาละนั้น บัดนี้ขอแจ้งความระบุรายชื่อวิชชาเลือกดังต่อไปนี้

๑. ภาษาไทย

๒. ภาษาบาลี

๓. ภาษาอังกฤษ

๔. ภาษาฝรั่งเศส

๕. ภาษาเยอรมัน

๖. ภาษาจีน

๗. เรขาคณิตศาสตร์

๘. พฤกษศาสตร์

๙. ฟิสิกส์

๑๐. เมคะนิกส์

๑๑. ภูมิวิทยากับโลหวิทยา

๑๒. ปราณวิทยา

๑๓. เศรษฐวิทยา
๑๔. เพาะปลูก
๑๕. ค้าขาย
๑๖. คำนวณ
๑๗. ภูมิศาสตร์กับประวัติศาสตร์
๑๘. สังคีต (ตามหลักสูตร พ.ศ. ๒๔๕๔)
๑๙. การทหารชั้นนายกอง (ตามหลักสูตร พ.ศ. ๒๔๕๔ และประกาศเพิ่มเติมลงวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน และ ๒๒ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๕๙)
๒๐. วาดเขียน (ตามหลักสูตร พ.ศ. ๒๔๕๔ และประกาศเพิ่มเติมและแก้ไขลงวันที่ ๑๐ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๖๖)
๒๑. การฝีมือ(ตามหลักสูตร พ.ศ. ๒๔๕๔)
๒๒. การพลศึกษา (ตามหลักสูตรซึ่งออกณวันที่ ๑๒ ธันวาคม และ ๒๘ มกราคม พ.ศ. ๒๔๖๒ และแก้ระเบียบการ ลงวันที่ ๑๘ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๖๖)
๒๓. สุขวิทยา (ตามหลักสูตรซึ่งออกณวันที่ ๑๙ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๖๓)
๒๔. นักธรรมชั้นตรี (ในสนามคณสงฆ์)

อนึ่ง ตามข้อ ๕ ข. (๓) เรื่องสอบภาษาไทยนั้น ขอกำหนดหลักสูตรดังต่อไปนี้

๑. ต้องสามารถเขียนร้อยแก้วได้ดี และ

๒. ต้องได้อ่านวรรณคดีไทย หมวดใดหมวดหนึ่งดังแจ้งต่อไปนี้

หมวด ๑ รามเกียรติพระราชนิพนธ์รัชชกาลที่ ๑
รามเกียรติพระราชนิพนธ์รัชชกาลที่ ๒
รามเกียรติพระราชนิพนธ์รัชชกาลที่ ๖

หมวด ๒ เสภาขุนช้างขุนแผน
บทละครพระร่วง (ทั้งละครพูดและละครร้อง) พระราชนิพนธ์รัชชกาลที่ ๖

หมวด ๓ ไตรภูมิพระร่วง (ฉะบับหอพระสมุด)
มหาชาติคำหลวง.

หมวด ๔ ปกิรณกคดีของอัศวพาหุ,นิทานเวตาล,
สามก๊กเล่ม ๒.

ผู้เข้าสอบไล่นอกจากเรียนเนื้อความและโวหารแล้ว จะต้องทราบเรื่องราวของหนังสือเหล่านั้น และสามารถเทียบเคียงเนื้อความได้ด้วย.

๓. ภาษาบาลีเสมอเปรียญ ๓ ประโยค หรือประวัติศาสตร์สยามทั้งหมด หรือฉันทลักษณะ

ให้ผู้ที่สมัครเลื่อนวิทยฐานะเป็นครูประกาศนียบัตรประถม ไปเข้าสนามสอบไล่ประจำปีของโรงเรียนฝึกหัดครูวัดบวรนิเวศ และผู้สมัครเป็นครูประกาศนียบัตรมัธยม เข้าสนามสอบไล่ประจำปีของคณะอักษรศาสตร์และวิทยาศาสตร์แห่งจุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย.

โดยรับสั่งเสนาบดี.

วันที่ ๙ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๗๑

(ลงนาม) มหาอำมาตย์ตรี พระยาศึกษาสมบูรณ์

เจ้ากรมวิสามัญศึกษา.

ห้องสมุดกระทรวงศึกษาธิการ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

พิมพ์ที่โรงพิมพ์อักษรศรีสมิต
ตำบลถนนหน้าพระลาน
จังหวัดพระนคร
วันที่ ๕ เมษายน พ.ศ. ๒๔๗๒